

ročník III.

pátek 3. února 2023

Zima v Malé Skále

web obce

Milý čtenáři!

Pravil Petr Pavel, prezident v záloze, že na Hradě bude třeba uklidit a vyvětrat. Vzal jsem si to k srdci a taky doma vygruntoval. Vzal jsem smeták a vymetl všechny kouty, pavučiny a ty protivné, všudypřítomné kamínky.

No pěkná hromádka toho byla!

Nakonec jsem vyhodil i ten smeták...

Ale vyvětrám, ctěný čtenář dovolí, až bude trochu tepleji... ☺

Již ve třináctém století se objevily zmínky o svátku Masopustu, který patřil do přechodného období mezi zimou a jarem. Začínal po svátku Tří králů a každý rok byl různě dlouhý, od jednoho do dvou měsíců. Trval do takzvaného Popelce neboli Popeleční středy, která zahajuje čtyřicetidenní předvelikonoční půst. Byl to čas zabijaček, vepřových hodů, nejrůznějších vesnických zábav a bálů, čas nevázané veselosti. Konalo se i mnoho svateb, protože v komorách byl dostatek zásob masa na pořádnou svatební hostinu a na výslužku pro celou vesnici.

Skanzen Dlaskův statek v Dolánkách hostí tradiční masopustní veselí **v sobotu 4. února** od 13 do 16 hodin, přičemž otevřeno bude už od 12 hodin.

„Masopust na Dlaskově statku je tradičně velmi navštěvovanou akcí Muzea Českého ráje. Kolegové a příznivci muzea obléknou tradiční masopustní masky, představují masopustní zvyky, nabízí se tu nejrůznější dobroty. Je to zážitek,“ uvedla Květa Vinklátová, krajská radní.

Všichni zúčastnění mohou ochutnat zabíjačkové pochoutky a především se mohou těšit na bujarý rej maškar, hudbu a vystoupení folklorních souborů. Kroje i tradiční masopustní masky předvedou folklorní soubory Hořeňák z Lázní Bělohradu a Šafrán z Jablonce nad Nisou. K tanci i poslechu zahraje turnovská kapela Různá dobrá společnost.

Program oslav

12:00 až 16:00 Masopustní výtvarná dílna

13:00 Zahájení programu – předání vlády nad vesnicí starostou města Turnov

13:15 Hudební a taneční vystoupení folklórního souboru Horačky z Podještědí
13:45 Blahopřání hospodáři Dlaskova statku
14:00 Masopustní taškařice Svatba
14:15 Hudební a taneční vystoupení folklórního souboru Horačky z Podještědí
14:30 Soutěžní tanec masek a návštěvníků o Vrkoč
15:00 Masopustní taškařice Polapená nevěra
15:30 Masopustní hra Souboj Masopusta s Půstem
15:45 Obchůzka doláneckým údolím
16:15 Masopustní scéna Pochování basy
/ Jan Mikulička

 # Putování po nejvyšších vrcholech evropských zemí

Další setkání v rámci Putování za minerály, cyklu geologicko-cestopisných přednášek a besed.

Povídání geologa a cestovatele Jiřího Pazderského o horách, lidech a cestování obohacené o zážitky a geologické postřehy z úspěšných výstupů na všech 52 nejvyšších vrcholů evropských zemí.

8. února od 17:00 v expozici Horolezectví Muzea Českého ráje

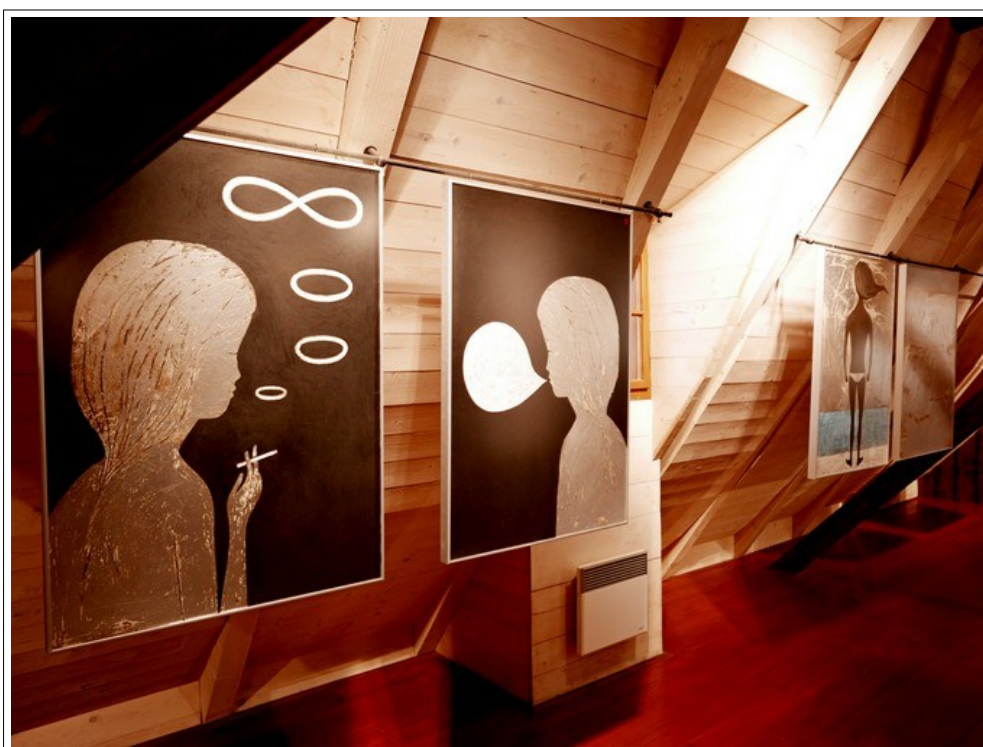

 # Zastupitelstvo města v tajném hlasování neschválilo zavedení úplného zákazu provozování hazardních her na území města Turnova. Zastupitelstvo město také nevyslovalo souhlas se záměrem regulace provozní doby hostinských zařízení na území městské památkové zóny.

Zastupitelstvo města také vzalo na vědomí rezignaci místostarostky Petry Houškové jakožto zástupce Turnova ve Sdružení Český ráj a rezignaci radní Jany Svobodové na zástupce města ve Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. Jana Svobodovou bude nyní zástupkyní města Turnova ve Sdružení Český ráj a ve Sdružení historických sídel měst a obcí Čech, Moravy a Slezska. Bude město zastupovat místostarosta Jana Lochman.

 # Rada města schválila na základě doporučení hodnotící komise nejvhodnější nabídku dodavatele STRIX Chomutov na realizaci zakázky *Zajištění stability skalních stěn, Dolánky u Turnova* za cenu 2.801.613 Kč bez DPH, tedy 3.389.952 s DPH a zároveň schválila uzavření smlouvy o dílo.

 # Ještě pár obrázků z facebooku muzea z vernisáže výstavy obrazů akademické malířky Pavly Soukupové v Kamenářském domě.

Pavla Soukupová (vlevo) s kurátorkou výstavy L. Laurynovou

Turnovské kulturní tipy:

pátek 3. února, 19:30, městské divadlo

SBV: Klozet

Jednoaktová úsměvná hra maďarské spisovatelky Katalin Thuróczy v podání turnovského souboru *Společnost Bloumající Veřejnosti*. Na festivalu Modrý Kocour byla hra vybrána k účasti na celostátní přehlídce s postupem do Jiráskova Hronova.

sobota 4. února, 19:00, klub KUS

Iveta a Dědkové

Staří známí pod novým názvem. Hrají od roku 2007 a to hlavně písně, které jste dlouho neslyšeli, ale dobře znáte - písně 70. a 80. let, písně z české legendární tvorby a také spoustu zahraničních perel. Uslyšíte pecky od AC/DC, Iron Maiden, Davida Bowieho, ZZ Top a dalších.

Pavel Novák

neděle 5. února, 19:30, městské divadlo

Miss Dietrich lituje

Marlene Dietrich vydala v roce 1984 svůj vlastní životopis proto, aby umlčela všechny životopisné samozvance. Podařil se jí ovšem pravý opak. Záhadnou knihu pojmenovala sice Marlene D., ale stejně tak ji mohla pojmenovat Nic vám neřeknu. Celý text dokonale zamlčuje, zastírá, krouží a tvaruje skutečnost do takové podoby, v jaké by ji Marlene sama chtěla mít... Matka a dcera.

Regina Rázlová jako Marlene Dietrich a Simona Postlerová jako Maria Riva ve strhujícím rodinném souboji. Láska a sebeláska. Kdo zvítězí?

pondělí 6. února, 18:00, Střelnice

Královský balet: Jako voda na čokoládu

Moderní mexická klasika magického realismu poskytuje předlohu pro nové dílo choreografa Christophera Wheeldona. Ten spolupracoval se skladatelem Jobym Talbotem a designerem Bobem Crowleyem. Balet je inspirován románem Laury Esquivelové – strhující rodinnou ságou o lásce plné překážek.

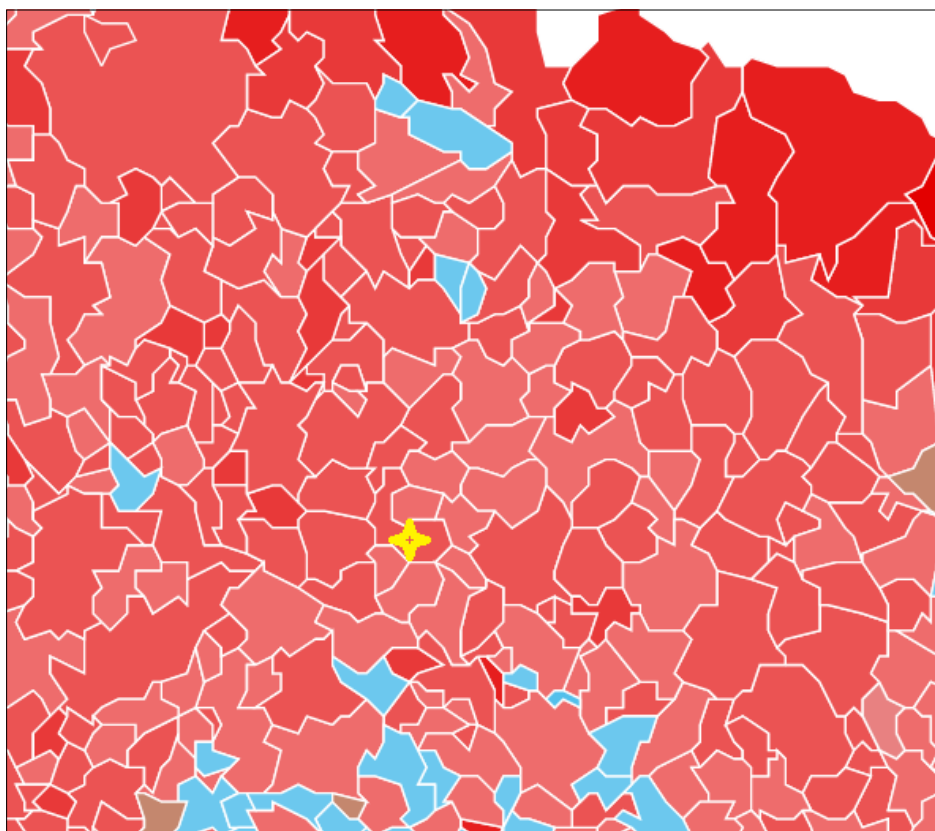
čtvrtek 9. února, 19:30, městské divadlo

Bohemia Balet

Taneční soubor Bohemia Balet při Taneční konzervatoři hl. m. Prahy si pro vás tentokrát připravil program složený ze čtyř částí. Těšit se můžete na choreografie Mozartissimo, Penzion na předměstí, Kdo jsem já a Létejte bezpečně. Večerem vás provede umělecký ředitel Jaroslav Slavický.

český ráj

Málem bych zapomněl... volili jsme prezidenta. Červené obce byly pro generála Pavla, modré pro Babiše. Žlutě jsem vyznačil Rovensko. Ale to je jen tak pro zajímavost...

MALÝ ROHOZEC – V listopadu 2022 proběhlo v Malém Rohozci měření kvality ovzduší, které zajišťoval Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem. Ve dnech 7. - 10. listopadu 2022 byly pomocí mobilní měřicí jednotky měřeny koncentrace látek znečišťující ovzduší. Konkrétně se jednalo o těkavé organické látky (benzen, toluen, ethylbenzen, xylen, styren) a dále oxidy dusíku (oxid dusnatý, oxid dusičitý), oxid siřičitý, oxid uhelnatý, ozón, prach – suspendované částice frakce PM10. Součástí bylo i měření klimatických podmínek – teplota, relativní vlhkost, rychlost a směr větru včetně barometrického tlaku.

Výsledky měření byly následující:

Průměrná koncentrace benzenu za měřené období byla 2,8 $\mu\text{g.m}^{-3}$ (limit s dobou průměrování 1 rok 5 $\mu\text{g.m}^{-3}$), průměrná koncentrace benzo(a)pyrenu byla 2,0 ng.m^{-3} (limit s dobou průměrování 1 rok 1 ng.m^{-3}), maximální 1 h koncentrace oxidu siřičitého byla 21,5 $\mu\text{g.m}^{-3}$ (limit 350 $\mu\text{g.m}^{-3}$), maximální 1 h koncentrace oxidu dusičitého byla 25,1 $\mu\text{g.m}^{-3}$ (limit 200 $\mu\text{g.m}^{-3}$), maximální naměřený osmihodinový klouzavý průměr ozónu byl 37,9 $\mu\text{g.m}^{-3}$ (limit 120 $\mu\text{g.m}^{-3}$).

Průměrné koncentrace těkavých organických látek za dané období byly nominálně řádově nižší (toluen 2,0 $\mu\text{g.m}^{-3}$, ethylbenzen 0,5 $\mu\text{g.m}^{-3}$, xylen 1,8 $\mu\text{g.m}^{-3}$) než referenční koncentrace s dobou průměrování 1 rok. Koncentrace oxidu dusíku se pohybovaly kolem ročního imisního limitu 30 $\mu\text{g.m}^{-3}$, naměřené osmihodinové klouzavé průměry oxidu uhelnatého (max. 450 $\mu\text{g.m}^{-3}$) leží pod imisním limitem (10. 000 $\mu\text{g.m}^{-3}$), naměřené průměrné 24 hodinové koncentrace suspendovaných částic PM10 (maximum 28 $\mu\text{g.m}^{-3}$) leží pod úrovní limitní koncentrace (50 $\mu\text{g.m}^{-3}$).

K překročení imisního limitu došlo krátkodobě u benzo(a)pyrenu, ale pokud by měření probíhalo celý rok (včetně mimo hlavní topné sezony), není s velkou pravděpodobností předpoklad, že by tento limit byl překročen. Při porovnání naměřených hodnot koncentrací v měřených letech 2013, 2014, 2015, 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022 ve srovnání s imisními limity nebyly zjištěny dramatické rozdíly a nelze hovořit o časových trendech. Rozdíly jsou pravděpodobně v největší míře způsobeny klimatickými podmínkami a provozem lokálních zdrojů vytápění.

Na říjen letošního roku je plánováno další měření s využitím mobilních systémů. Bude tak možné zpracovat odhad stavu pro širší části města. Akci, jež se uskuteční ve dnech 16. až 19. října 2023, organizuje Státní zdravotní ústav v Praze ve spolupráci s Libereckým krajem, městem Turnov a Krajskou hygienickou stanicí Libereckého kraje se sídlem v Liberci. Základem bude čtyřadvacetihodinové měření kvality ovzduší ve vybraných lokalitách ve městě. Výsledky bude možné použít i pro ostatní podobná místa ve městě.

/ Monika Donátová

lomnice n/p

26. 1. 2023 – 12. 3. 2023

Zámecká galerie – přízemí zámku

Putovní výstava České genealogické a heraldické společnosti v Praze, jejímž cílem je srozumitelnou a přitažlivou formou seznámit širokou veřejnost s pomocnými vědami historickými, jakými jsou genealogie a heraldika.

První letošní akcí lomnického muzea se stane výstava rekonstrukcí historických regionálních staveb lidové architektury v unikátních modelech v poměru 1:72

pana Josefa Licehamera z Pilínkova, nazvaná příznačně **CHALOUPKY POD HORAMA**.

Slavnostní vernisáž se uskuteční **v neděli 5. února** od 14 hodin a úvodním slovem ji zahájí etnolog Libor

Drahoňovský. V kulturním programu vystoupí hudební skladatel a dirigent Jaroslav Krček s rodinou. Výstavu, kterou vhodně doplňují obrazy a kresba dokumentaristů Antonína Chmelíka a Franty Patočky, si můžete přijít prohlédnout až do 26. dubna.

(Andrea Zikmundová)

ZÁMEK GALERIE
Lomnice nad Popelkou

VÝSTAVA
Putování za předky

26. 1. – 12. 3. 2023

Vstupné dobrovolné

Otevírací doba:
St 13:00 – 16:30
Čt 10:00 – 14:00
Mimo otevírací dobu na objednání v kanceláři zámku nebo na telefonech 739 568 347 či 733 737 595.

Podílejte se na výstavě i vy!
Přineste ukázat rodokmen či kroniku vašeho rodu, rádi ho vystavíme!

Putovní výstava České genealogické a heraldické společnosti (ČGHS) v Praze, jejímž cílem je srozumitelnou a přitažlivou formou seznámit širokou veřejnost s pomocnými vědami historickými, jakými jsou genealogie a heraldika. Návštěvník výstavy spatří na řadě výstavních panelů ukázky zpracovaných rodokmenů, archivních dokumentů a zdrojů, kresby šlechtických, obecních a osobních znaků. Ke konci výstavy proběhne v lomnickém kině přednáška s promítáním genealogy Heleny Voldánové z ČGHS Praha (termín bude upřesněn).

Podatelství je Kulturní a informační středisko, p. o. a Česká genealogická a heraldická společnost v Praze, z. s.
Změna programu vyhrazena.
Kontakt: Čp. 4 – zámek, 512 51 Lomnice nad Popelkou, tel. +420 739 568 347, email: info@kikomise.cz

Otevřeno: út – pá 8 – 16 hodin, so a ne 9 – 16 hodin

Výstava potrvá do 26. dubna 2023

Městské muzeum a galerie Lomnice nad Popelkou, p. o.
zve srdečně na výstavu

CHALOUPKY POD HORAMA

Rekonstrukce historických regionálních staveb
lidové architektury v unikátních modelech (1:72)

JOSEFA LICEHAMERA Z PILÍNKOVA

Slavnostní vernisáž se uskuteční
v neděli 5. února od 14 hodin

Úvodní slovo: etnolog Mgr. Libor Drahoňovský
Kulturní program: hudební skladatel a dirigent Jaroslav Krček s rodinou

COMPLET
SAINI

TM ELITEX

DOLEŽAL
Motor

lomnicko

LIBŠTÁT – Závazné objednávky nových knih *Libštát 700 let 1322 – 2022 Historie a současnost libštátských domů pana Petra Jerie* a *Libštát 700 let 1322 – 2022 Na starých pohlednicích ze sbírky Jaroslava Matury*.

Již známe náklady na tisk těchto dvou překrásných knih. Tyto knihy bude nutné objednat u nás na radnici, a to buď telefonicky, nebo ústně, kde si zaevidujeme váš zájem o tyto knihy.

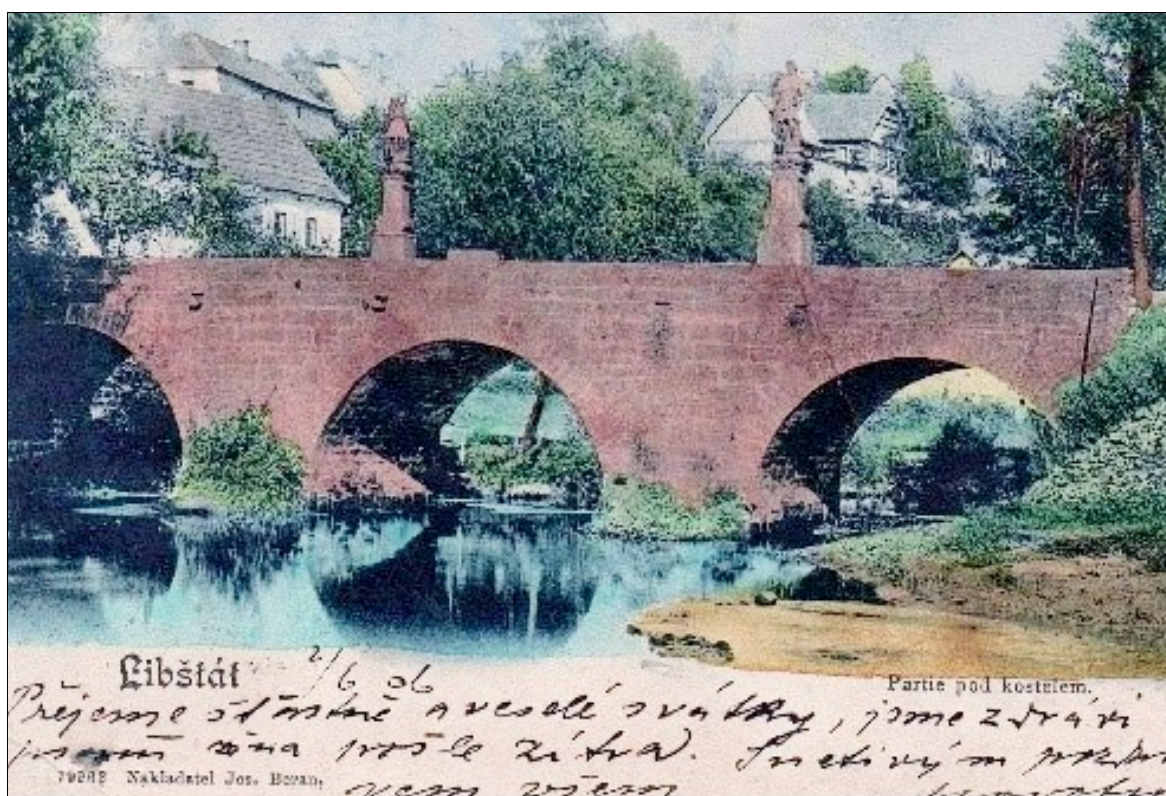
Knihy jsou překrásné, vytištěné na křídovém papíře a udělají radost všem, kteří si je zakoupí, nebo kteří je od vás dostanou.

Knihy „*Libštát 700 let 1322-2022 Historie a současnost libštátských domů pana Petra Jerie*“ čítá cca 400 stran a bude se prodávat za 1 100 Kč.

Knihy „*Libštát 700 let 1322-2022 Na starých pohlednicích ze sbírky pana Jaroslava Matury*“, která čítá cca 205 stran, se bude prodávat za 700 Kč.

Knihy je možné při objednání prohlédnout na radnici u pana starosty.

(web městysu Libštát)

A tohle je ukázka seriálu Historie a současnost libštátských domů, tak jak vychází v *Libštátském zpravodaji*.

DŮM ČP. 48

22. dubna 1692 kupuje dům od Martina Tuže Tuž Štěpán, jejich rod vlastní dům do roku 1797. Následně je 19. Dubna 1883 rodině Šťastných povolena stavba stodoly. Bydlel zde hostinský František Dejmek. Při sčítání roku 1910 jsou zde zapsány 3 rodiny – 12 osob. Při sčítání roku 1921 jsou zde zapsány 2 rodiny – 9 osob. Po Augustinovi Plichtovi (švec) dům zdědily dcery, bydlela zde dcera Anna s manželem Josefem Vojtíškem. Po smrti pana Vojtíška připadlo státní. V říjnu 2014 vlastní dům Jakub Škoda. V lednu 2015 začíná demolice, v dubnu dům odklizen a připraven pro stavbu nového. V srpnu 2015 již čp. 48 není uvedené, nové číslo nového domu je 345.

semily

 # Výstava obrazů, kreseb, grafických listů a plastik malíře a sklářského výtvarníka Michala Machata. Veřejností často kontroverzně vnímaný autor ke svému šedesátiletému jubileu expone výběr z tvorby posledních několika let, kdy v klauzuře železnobrodského ateliéru postupně mutoval všední realitu.

3. 2. 2023 17:00 v muzeu. Výstava potrvá do 29. 3.

Od 3. února bude v semilském muzeu také expozice *Nejoblíbenější dobrota na světě*. Míněna je čokoláda. Část sbírkových předmětů zapůjčilo Muzeum v Bruntále a v rámci realizace výstavy spolupracuje semilské muzeum i s tradiční českou čokoládovnou Carla.

Víc jsem o výstavě nevyzvěděl, jen že potrvá do června.

Do 19. března bude ve Státním okresním archivu Semily (Archivní 570) výstava *VLADIMÍR KRÝŠ – TURNOVSKÝ STAVITEL*.

Repríza výstavy, prezentované závěrem loňského roku v Muzeu Českého ráje v Turnově, u příležitosti 125. výročí narození významného turnovského stavitele Vladimíra Krýše (1897 - 1951), mimo jiné autora sboru Dr. Karla Farského v Semilech - Podmoklicích.

Výstava představuje život a tvorbu autora prostřednictvím historické a současné fotografie, historické plánové dokumentace a modelu jedné z jeho realizací. Jsou zde prezentovány i architektovy osobní předměty.

Architekt Vladimír Krýš.

Ředitele semilského muzea, kina i kulturního centra na počátku letošního roku příjemně překvapila vysoká čísla návštěvnosti za uplynulý rok. Po několika posledních letech poznamenaných nejprve kovidovou pandemií, následně válkou na Ukrajině a trvající energetickou krizí, v roce 2022 zaznamenali mezi veřejností o pořádané akce nečekaně velký zájem. Návštěvnost, která je obvykle jedním z hlavních měřítek programové úspěšnosti, díky tomu dosáhla v několika případech vyšších čísel, než v době před pandemií.

„Pro některé národní památky je návštěvnost deseti tisíc osob možná slabá, pro semilské muzeum je to meta, kterou se podařilo pokořovat v její historii jen výjimečně,“ říká ředitel Muzea a Pojizerské galerie Semily Miroslav Šnaiberk. „Poprvé se tak stalo v roce 1987 až po sedmadvaceti letech od doby vzniku muzea, naposledy v roce 2013.“

Přes návštěvně úspěšné období 90. let minulého století a přelomu tisíciletí došlo v roce 2014 k návštěvnickému útlumu daného i konkurencí volnočasových nabídek a hranici deseti tisíc návštěvníků se muzeu podařilo zdolat až v roce 2022. Byť není návštěvnost jediným kritériem úspěchu muzea, je toto číslo příjemným zjištěním, že po dvou letech kovidové kulturní frustrace se lidé ke kultuře opět vrátili. „Oproti kovidovému roku 2021 byla návštěvnost v roce 2022 o 250% vyšší,“ dodává ředitel semilského muzea. „Může za to nejen pestrá nabídka umělecko-historických výstav a doprovodných programů, ale především i intenzivní edukativní spolupráce se školami.“

Na své si v roce 2022 co se týká návštěvnosti přišlo i Kulturní centrum Golf Semily. I v tomto případě předčila návštěvnost smělá očekávání. „Monitoring návštěvnosti je možný jenom u akcí, kde je KC Golf hlavním pořadatelem,“

vysvětluje Ing. Martin Brádle, ředitel kulturního centra. „Z toho vyplývá, že celkový počet lidí, kteří projdou KC Golf za kulturní nebo jinou akci činností, je výrazně vyšší. Při průměru 147 lidí na jednu akci a celkovém počtu 167 akcí za rok lze předpokládat, že celkový počet návštěvníků, kteří prošli Kulturním centrem za uvedenými pořady v roce 2022, byl téměř 25 tisíc.“

I vedoucí semilského kina Jitřenka Ondřej Šír je s vývojem návštěvnosti pořadů v uplynulém roce víc než spokojen. „Celková návštěvnost kina v roce 2022 přesáhla 20 000 diváků a výší tržeb jsme překonali například rok 2017, když jsme utržili bezmála 2,5 milionu korun.“

/ Renata Coufalová, šéfredaktorka *Semilských novin*

Olbrachtovo dílo, jméno i osobnost jsou pořád s námi

Ivan Olbracht (Kamil Zeman) se narodil na Tři krále, 6. ledna 1882, a zemřel v Praze 30. prosince 1952, před 70 lety...

Jméno Ivana Olbrachta nesou dvě semilské školy, základní (ZŠIO) a gymnázium (GIO), jedna ulice, semilští ochotníci dokonce dvakrát zvolili spisovatelovo jméno pro svůj soubor (DIO a následně PODIO), je zde sousoší Josefa Malejovského *Otec a syn* a na Olbrachtově rodném domě, dříve Památníku Antala Staška a Ivana Olbrachta, je umístěna pamětní deska. V Městské knihovně jsou dozajista k vypůjčení všechny Olbrachtovy knihy, mnohé mají školní knihovny i čtenáři v soukromí. Černobílé vidění jeho osobnosti je určitě velké zjednodušení, ale v tom asi bude to zapomnění...

A jen ještě podotknu, že Olbrachtův otec Antal Stašek (JUDr. Antonín Zeman), byl taky spisovatelem, tři desítky let semilským advokátem, opatrovníkem synovce Františka Schönfelda – otce Pavla Tigrida, významným poslancem a přítelem TGM. Olbrachtův praděd Antonín Zeman byl ve Stanovém opatrovníkem sirotka Petra Kramáře – pozdějšího semilského stavitele, majitele cihelny v Jílovcích a otce Karla Kramáře – prvního premiéra československé vlády. Jak si byly ty slavné osobnosti v Podkrkonoší blízké! Kamil miloval svého dědu, jehož vousy voněly medem, jak psával o Antonínu Zemanovi – včelaři, sadaři, hospodáři, protimocnářskému mudrlantovi a volnomyšlenkáři. Rád za ním jezdil jako student do Stanového. Mladého studenta velmi ovlivnil.

Mládí obecně je revoluční, přímočarý, bez taktizování, rádoby spravedlivý, rovnostářský, sklouzávajíc do pozic levice velice snadno. Začínající básníci, spisovatelé, novináři, zkrátka psavci – levicoví intelektuálové, to byli hledači neexistujících spravedlivých cest životem a černobílých revolučních řešení od husitských tradic, přes francouzské šlechtivé revoluční cíle pod heslem „volnost, rovnost, bratrství“. Ti dále pak opěvovali komunardy, socialisty, bolševiky a závěry II. i III. Komunistické internacionály. A byla to víra levicových intelektuálů o revoluční přeměně nespravedlivého světa ve spravedlivý. Touto cestou šli na počátku 20. století mnozí a Ivan Olbracht nebyl výjimkou. Navíc poznal ve Vídni, jako redaktor sociálně-demokratických *Dělnických listů*, ženu velice vzdělanou, o osm let starší Helenu Malířovou, spisovatelku a novinářku – bojovnici za ženská práva, a bylo těžké poznat, kdo z nich byl levicovější. Byla to láska spojená s politikou v levicovém hávu.

Zemanovic statek ve Stanovém

Olbracht žádná vysokoškolská studia nedokončil, ani práva v Berlíně, stejně tak v Praze, ani historii na pražské filosofické fakultě, přestože jeho profesorem byl Josef Pekař, přičemž navštěvoval i přednášky z filosofie prof. T. G. Masaryka. Psal, hodně psal, byl novinářem a od mládí toužil být i spisovatelem, který vymýtí světské nespravedlnosti, kterých vždy bylo, a bude habaděj. Ano, Ivan Olbracht byl stoupencem marxistické levice v sociální demokracii, redaktorem *Práva lidu*, delegátem II. Komunistické internacionály v sovětském Rusku, takže

po rozštěpení sociálních demokratů v roce 1921 se stal členem KSČ, v letech 1920-29 redaktorem *Rudého práva* a pro svoji politickou činnost byl v letech 1926 (ve Slezské Ostravě) a 1928 (v Praze na Pankráci) i vězněm. Ale po V. sjezdu KSČ v r. 1929 nastal Olbrachtův nevídaný obrat, když podepsal tzv. *Protest sedmi*, kteří odmítli rázně Gottwaldovu bolševizaci strany a diktátorské stalinské metody, jež způsobují duchovní a mravní rozklad každé společnosti. Z KSČ byli spolu s ním vyloučeni spisovatelé, spisovatelky a básníci Helena Malířová, Vladislav Vančura, Josef Hora, Jaroslav Seifert, Stanislav K. Neumann a Marie Majerová.

Profesor Václav Černý ve svých *Pamětech* napsal: „V našem kulturním (i politickém) životě byla to událost velikého ohlasu a nesmírného dosahu, počátek rozsáhlého, především kulturně mravního tříbení. Bylo proti nim, za redakční spolupráce Fučíkovy, okamžitě vyhlášeno tzv. Zásadní stanovisko dvanácti, vesměs devětsiláků s Teigem včele. Následoval, stále proti nim, projev sloven-

ských davistů. A byla roztočena mohutná akce demagogicko-ostouzečská, stalinské metody se u nás vžily napodiv rychle, z včerejších „vynikajících spisovatelů“ byli obratem ruky likvidátoři a zrádci, jejich spisy vyloučeny jakožto odpadkové smetí z pravověrného kulturního oběhu, z prvních májů, recitačních večerů, byl jim slíben osud vyvrhelů, kteří budou dělnictvem smeteni tak, jako nejposlednější z posledních.

Josef Hora reagoval noblesně knížečkou „Literatura a politika“ ve které píše: ... diktatura proletariátu nesmí ani pomyslet na to, aby se stala diktaturou nad svobodou lidského myšlení a našeho přirozeného sebevědomí, naší cti, našeho charakteru. Znásilníte lidi tupé a zbabělé, ale lidi rozumné a hodnotné můžete jen přesvědčit. Bohužel, tenkrát na Gottwaldově straně zůstaly i takové osobnosti jako V. Nezval, F. Halas, K. Biebl, K. Konrád a další. Ivan Olbracht stál na tom pravém břehu a měl dobře nakročeno.

Psaní na Podkarpatské Rusi, v chudé to zemi plné problémů, kde v první polovině 30. let pobýval, bylo požehnané, vždyť měl tolik inspirací. V Koločavě, v zapadlé vesnici založil školu, ale hlavně zde napsal svá nejlepší díla, musel být šťastný, vždyť jeho hlava byla nabitá myšlenkami a krásnou češtinou, a co víc, jeho duše byla svobodná. Všimá si soužití Rusínů, židů a Čechů, píše reportáže (Hory a staletí) a velmi zdařilý triptych ze života Židů (*Golet v údolí*), a především román *Nikola Šuhaj Loupežník*, který F. X. Šalda takto charakterizoval: ...malé arcidílo, podobizna celého toho zapadlého horského kraje, Bohem opuštěného...

Ve Slovníku vybraných děl české literatury vydaném v roce 2004, jenž je určen především češtinářům a studentům, B. Hoffmann píše: Olbracht kombinuje vyprávění ve 3. a 1. osobě, „dokumentární“, věcný popis situace se subjektivizovaným líčením vypravěče, s vnitřními monology postav, s nevlastní přímou a nepřímou řečí plnou otázek, úvah a pochybností..

Nikola Šuhaj loupežník proto představuje skutečný český moderní román. Ivan Olbracht oprostěn od komunistické strany v památném roce 1929, stává se především umělcem, spisovatelem stále se smyslem pro psychologické a sociální problémy, avšak ve specifické zemi, kterou si zamiloval, a svým slovesným umem rozšířil tu lásku na své čtenáře, filmové a divadelní tvůrce, které dozajista inspiroval, a to ještě po mnoha letech od svého pobytu, což nemohl vůbec tušit. Tak se Olbracht dozajista zařadil mezi nejvýznamnější spisovatele československé meziválečné prózy. Však byl také v roce 1933 oceněn státní cenou. V osobním životě se také proměnil, když se rozešel se svou dlouholetou družkou Helenou Maliřovou a v roce 1936 se oženil s klavíristkou Jaroslavou Kellerovou. Za dva roky se jim narodila dcera Ivanka.

Ve válečném období se víceméně ukrýval v malé vesničce Stríbrčeci u Třeboně. Jak se mu podařilo přežít nacistický holocaust je do jisté míry záhadné, byť odešel z Prahy, což bylo dobře. Myslím, že to bylo tím, že matka Kamila Lambertina Zemanová (Schönfeldová) opustila židovskou víru a stala se katoličkou, ve Vídni byla pokřtěna, protože jen tak mohla v semilském kostele, tenkrát ještě barokním, uzavřít sňatek s Antonínem Zemanem (Antalem Staškem). Dalším důvodem mohlo být vyloučení z KSČ a historicky krátký čas německé nacistické hrůzovlády.

Poválečná doba byla plná euforie, radosti z vítězství Rudé armády a vůbec z přežití. Ze sedmi statečných z roku 1929 zbyli čtyři: H. Maliřová zemřela (1940), V. Vančura byl popraven (1942), J. Hora zemřel krátce po osvobození (1945), J. Seifert odolal a ti zbylí se vrátili do lůna KSČ, která navíc v naší zemi ve volbách v r. 1946 zvítězila. Tak to tenkrát bylo, vždyť i semilští radní jásalí tak, že chtěli semilské náměstí nazvat Olbrachtovo, což spisovatel odmítl. Naposledy Semily navštívil 9. 10. 1951, nový areál škol dostal jméno „Školy národního umělce Ivana Olbrachta“, já tenkrát chodil do 5. třídy a spisovatele viděl na vlastní oči. K 70. narozeninám (6. 1. 1952) semilští Olbrachtovi blahopřáli už v pražské nemocnici a těžce nemocný na konci toho roku umírá. Na katarzi už mu nezbyl čas.

/ Miloš Plachta, Semilské noviny

7. února, 19:00, KC Golf

Třetí divadelní hra z pera souboru Nakafráno *Drůbeží nářez* popisuje s humorem a nadhledem pět krátkých příběhů ze života žen. Hlavní protagonistky a autorky se během představení střídají v hlavních i vedlejších rolích.

Nebude chybět humor ani autorské hudební vstupy. Co ženy čekají a co pak dostanou, kam spěchají a kde zůstanou, a také co nečekaného jim život sám přinese.

8. únor, 19:00, KC Golf
TÁDŽIKISTÁN – Kamil Farský

Cestovatelská beseda, kterou nás provede slovem, fotografiemi a videozáznamem Kamil Farský. V loňském roce, v době, kdy Taliban obsazoval hlavní město Afganistánu Kábul, navštívil sousední stát Tádžikistán. Hlavním cílem Výpravy byly Fanské hory, ale poznal také hlavní město Tádžikistánu Dušanbe a turecký Istanbul.

10. únor, 8 – 17 hodin, kino Jitřenka
Burza knih

železnobrodsko

 # Boj s bolševníkem pokračuje. Kraj ho bude likvidovat na Železnobrodsku

Na seznam invazivních nepůvodních druhů rostlin byl mimo jiné zařazen i bolševník velkolepý. Regulovat jej může i Krajský úřad Libereckého kraje a to tehdy, pokud ho vlastník pozemku sám nezlikviduje. Pilotní projekt na odstranění bolševníku zahájí kraj letos na Železnobrodsku.

„Zákon stanovuje, že pokud vlastník nebo uživatel pozemku neprovede opatření k regulaci nepůvodního druhu, například proto, že na to nemá dostatečné prostředky, může mu pomoci krajský úřad. Nyní máme připravenou zakázku na likvidaci bolševníku na Železnobrodsku. Samozřejmě chystáme i další projekty v ostatních částech naše kraje, abychom se bolševníku zbavili nebo jej alespoň co nejvíce eliminovali,“ uvedl Václav Židek, radní pro resort životního prostředí a zemědělství.

Bolševník je nebezpečný zejména proto, že šťáva z jeho lodyh a listů obsahuje tzv.

fototoxické furanokumariny.

„Ty mohou způsobovat například těžké poleptání anebo puchýře na pokožce,“ dodal radní Židek. V současné době Liberecký kraj

komunikuje se všemi obcemi Libereckého kraje a sbírá data o výskytu bolševníku tak, aby mohl připravit další kroky ve věci úplné likvidace všech rostlin bolševníku velkolepého na území kraje, ať už se jedná o zpracování projektu nebo žádost o finanční podporu do operačních programů.

„Rád bych občany Libereckého kraje vyzval, aby se zapojili do mapování a evidence výskytu bolševníku na území regionu. Každý se může zapojit do zlepšení kvality společného životního prostředí,“ doplnil Václav Židek.

/ Filip Trdla

ŽELEZNÝ BROD –

8. 2. od 19 hodin Krasavci na chmelu... aneb chlapi jsou jen pro legraci

(350 Kč)

Crazy komedie se odehrává v jedné krachující maloměstské hospodě U krasavce, jejíž osud vezmou pitoreskní štamgasti do svých rukou, když vyrazí do netradičního boje proti záludným developerům, kteří jim chtějí prodat „střechu“ nad hlavou. Kameňáková legrace, plná laskavého i tvrdého humoru s prvky pantomimy, tance, zpěvu a satiry na soudobou neradostnou realitu, která nás obklopuje každý den. Hrají: Milan Peroutka, Miroslav Šimůnek/Martin Maxa, Braňo Polák, Jaroslava Stránská, Václav Upír Krejčí, Barbora Rajnišová, Aneta Vrzalová

vrchlabí

#

9. 2. 2023 • DAGESTÁN

Výprava do severního Ázerbájdžánu a ruského Dagestánu, zemí pod Velkým Kavkazem. O překonání strachu a předsudků, o úchvatné přírodě, památkách, setkáních s lidmi i překonávání překážek ruské byrokracie, o tom všem bude promítání Vladky Paterové a Jindry Budi. KCEV Krtek od 18 hodin

DO DIVADLA!
Kulturní dům Střelnice

12. ÚNORA (NE)
19.00

**VÍŠ PŘECE,
ŽE NESLYŠÍM,
KDYŽ TEČE VODA!**

**„Tatobitské divadlo v Turnově v přírodě. „Cikánčina pomsta“.
Hráno ve válce.“ (Připsáno: 1914 ?)**

**Hodkovice nad Mohelkou
z facbooku Jiřího Peterky**

Hrad Pecka. (Bělohradské listy) – Níž hostinec U Linků (Loužnický zpravodaj)

HOŘICE – HOŘICKÝ ZÁMECKÝ MASOPUST
V sobotu 4. února v 9 hodin

JIČÍN – Historik Radek Schovánek dostal Cenu města Jičína

Na Cenu města byl Radek Schovánek navržen občanskou iniciativou. Všechny došlé nominace projednala speciální komise složená z jičínských zastupitelů a držitelů Ceny města, která se usnesla, že ocenění by měl získat právě Radek Schovánek.

Radek je dobrým přítelem mého dobrého přítele historika Pavla Žáčka, párkrát jsme se potkali i nějaký žejdlík spolu vypili, tedy i já jsem na něj trochu pyšný – tolik redaktorská vsuvka a já vrátím slovo jičínskému mluvčímu Janu Jirešovi.

Radek Schovánek je jičínský rodák. Před listopadem 1989 se podílel na přepisování totalitním režimem zakázané literatury a dovážel publikace z Maďarska. V roce 1988 spoluzakládal samizdatovou edici NOS. V devadesátých letech působil jako dokumentarista a jako odborný pracovník v různých institucích. Je spjat s Úřadem dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, Ústavem pro studium totalitních režimů, Muzeem paměti 20. století nebo odborem pro válečné veterány Ministerstva obrany ČR. Je autorem nebo spoluautorem několika publikací, přičemž tou poslední je kniha Zrůdy StB. Vede svůj blog na echo24cz.

„Pan Radek Schovánek se zasloužil a neúnavně se dále snaží o to, aby komunistická totalita a její zvláště nebyla zapomenuta. To se nelíbí mnohým, kteří byli její součástí a kteří by nedávnou historii nejraději zametli pod koberec. Bohužel, mnozí z těchto lidí dnes zastávají důležité posty v současném státním aparátu, a to i na místech nejvyšších, takže aktivitu institucí, které se zabývají

připomínáním a odkrýváním zločinů komunismu, tlumí,“ shrnuje nominační dopis zasláný skupinou občanů.

Nový laureát ceny uzavřel při přebírání ceny svoji řeč parafrází citátu Ronalda Reagana a upozorněním, že „totalita je demokracii vzdálena pouze do příštích voleb, tak si držíme palce“.

Cena města je udělována mimořádným obyvatelům Jičína, kteří se zasloužili o věhlas města v širokém regionu nebo zahraničí. V předchozím roce se laureátkou stala historička a archivářka Eva Bílková. (Jan Jireš)

Zprávy z jičínské knihovny:

„Začátkem února se dozvíme o příčinách a prevenci alzheimerovy choroby. Profesor Jaroslav Čechura zahájí Virtuální univerzitu třetího věku online přednáškou *Každodenní život v barokních Čechách a na Moravě*. Hlásit se mohou i noví zájemci o studium, a to u knihovnice Lenky Dědečkové do 23. února. Další výprava do dějin zavede posluchače k Albrechtovi z Valdštejna. V pokračování přednášky Jitky Žižkové se dozvíme jak na řešení psychických problémů z pohledu čínské medicíny. Večerní přednáška na pobočce knihovny bude po kávě věnována dalšímu regionálnímu produktu, tentokrát čokoládě Eva z Hořic.“ (Michaela Sehnalová, *Jičínský zpravodaj*)

Tedy pokud vás některé z témat zajímá, odkážu vás na webovky knihovny a zjistíte si přesné termíny...

A co chystá jičínské divadlo?

7. února Masarykovo divadlo uvede již druhé představení sezóny. Anglická komedie *Pardon, pane premiére* (předplatné B), v hlavní roli s Petrem Nárožným, vypráví příběh o sídle premiéra na Downing street 10, které zasáhne rodinná bomba v podobě nečekaného skandálu.

V pátek 10. února se uskuteční první ročník společenské akce Ples Jičín žije. Ples nese podtitul „Biograf slaví“ při příležitosti 100. výročí Biografu Český ráj. Koncert mapující hudební tvorbu Petra Hapky s názvem Petr Hapka a jeho potměšilí lidé, v doprovodu orchestru sólistů Petra Maláska, nás čeká **13. února**. Během večera zazní i filmové melodie a ke spolupráci jsou přizvané osobnosti, které Hapkovy písně interpretovaly v jeho posledním velkém projektu Kudykam.

V polovině února potěší dětské publikum Míša Růžičková s písničkovým příběhem Hurá za dobrodružstvím. Představení se koná v sobotu 18. února a jeho součástí je i autogramiáda.

Koncert skupiny Queenways, jejíž frontman Jaroslav Bulsara (Bresky) byl v roce 2022 požádán, aby se stal členem rodiny bratranců Freddieho Mercuryho, nás 22. února svou živou produkcí a hudební performancí přesune do doby, v níž skupina Queen ovládala stadiony po celém světě.

Kompletní program Masarykova divadla a další informace naleznete na našich stránkách: <https://kzmj.cz/divadlo/>

/ Iva Puchlová, Jičínský zpravodaj

JIČÍN – „27. ledna vpoledne jsme si připomněli Mezinárodní den památky obětí holocaustu. Na třech místech, kde jsou v Jičíně Kameny zmizelých, uctili oběti pan Jan Kindermann, místostarostové Petr Hamáček a Alena Stillerová, zastupitel Petr Šindelář, vedoucí odboru kultury a cestovního ruchu Zuzana Vavřincová a tiskový mluvčí města Jan Jireš.

Právě Kameny zmizelých upozorňují, že během Protektorátu Čechy a Morava nacistická moc dopadala i na Jičín. Násilně byly odvečeny jičínské rodiny a jejich členové byli zavražděni, vězněni nebo pronásledováni. Jičínské kameny na Žižkově a Valdštejnově náměstí připomínají naše spoluobčany z rodin Steinerových, Hahnových a Goliathových.“
(web města Jičín)

tanvaldsko

TANVALD –

DS E.F. Burian uvádí
hru
na námět francouzské
komedie

**NEŽ PŘIJDE
DOKTOR**

Kino Jas Járy Cimrmana Tanvald
9.2. 2023 od 19 hodin
Vstupné 80 Kč, pro držitele Senior pasu 50 Kč
Nevhodné pro děti do 12 let

Poprvé zastupitelé v radnici zasedli 10. února 1933

Desátého února to bude 90 let, kdy poprvé na tehdy zcela nové radnici zasedli jablonečtí zastupitelé. A přitom to tak vůbec nemuselo být, protože místní protestovali proti zástavbě náměstí, kde se parkovalo a své stánky rozbíjeli trhovci. Na otázky o tom, co prvnímú jednání předcházelo, odpovídá současný tajemník úřadu Marek Řeháček.

Toho znáte jako autora článků o historii zajímavých míst Jablonecka.

Nová radnice, jak se budově říkalo, byla postavená poměrně rychle. Jak to bylo s přípravou?

Příprava stavby byla poměrně dlouhá, zorganizované byly hned dvě architektonické soutěže, ta první v roce 1925, druhá o čtyři roky později. Z té pak vítězně vyšel návrh libereckého architekta profesora Karla Wintera.

Proč záměr postavit novou radnici vyvolával neshody? Nemohli se dohodnout politici?

Stavba radnice nebyl projekt ani tak politicky kontroverzní, jako spíše společensky problematický. Zajímavé je, že pro stavbu nakonec hlasovali na klíčovém zasedání zastupitelstva 30. prosince 1930 všichni zastupitelé v sále.

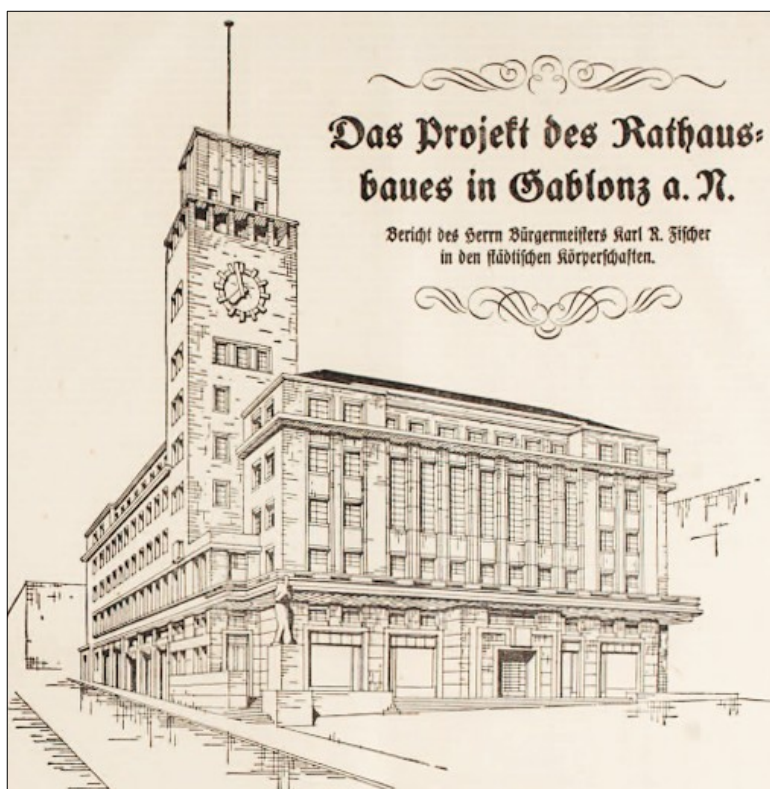
Výhrady měla veřejnost, zejména někteří zdejší podnikatelé. Okolo sedmdesáti Jablonečanů tehdy protestovalo proti stavbě z různých důvodů – nejvíce jim vadilo zastavění plochy náměstí, a to zejména proto, že se na něj již nevejde parkoviště automobilů a autobusů; vadila i nastavená rentabilita stavby, počítající s provozovny pohostinství. Dosavadní restauratéri a kavárnici se báli, že přijdou o zákazníky.

Vedení města však na stavbě trvalo, proč?

Jeden z hlavních důvodů byla snaha pozdvihnout město a dát práci nezaměstnaným. Tak to vysvětloval otec stavby, starosta Karl Richard Fischer. Stejně jako dnes, i tehdy mnozí namítali, že jde o zbytečný náklad, který zatíží městský rozpočet.

Jaké byly náklady?

V tehdejší měně čítaly cca 22 milionů korun. Pro srovnání průměrná měsíční mzda byla v té době cca 800 Kč, tj. jedna padesátina mzdy dnešní. Pokud bychom tedy dnes vynásobili i cenu díla, šlo by o částku přesahující jednu miliardu korun.

Však také stavba pěkně pocuchala městský rozpočet a ekonomicky vysílený Jablonec musel vydat již v březnu roku 1933 pokladniční poukázky na 5 milionů Kč, aby „díru“ v rozpočtu a zvýšené výdaje na péči o nezaměstnané sanoval.

Rozpočet však na kompletní realizaci Winterova projektu nestačil. Co zůstalo jen na výkrese?

Nevznikla řada některých prvků výzdoby, oproti návrhu chybí sochy na fasádě a socha skláře před vchodem do radnice. Nevznikla ani některá osvětlovací tělesa, například ta, která byla teprve v roce 2017 osazená do vestibulu. Patrně nikdy nebyla zhotovená pamětní deska se jmény zastupitelů, kteří hlasovali pro stavbu; architekt Winter ji navrhl v roce 1932 včetně přání na konci: „Stavba radnice je dílem práce místních řemeslníků. Město i jeho obyvatele stráží v jejich pokojné práci“.

Stavělo se rok a půl a šlo o poměrně inovátorské dílo ze stavebního hlediska, je to tak?

Konstrukce byla velmi moderní – železobetonová a jen vyzdívaná. Cihly na stavbu dodávaly cihelny z Rychnova a Hejnic. Stavbyvedoucím byl Ing. Walter Pirkner, který sám kontroloval míchání různých typů betonů z cementu a písku dováženého z Oldřichova v Hájích. Pevnost betonu se ověřovala v laboratoři liberecké průmyslové školy na zkušebních kostkách.

Poprvé se koplo 15. dubna 1931. Kdy tedy bylo hotovo?

Zajímavé je, že radnice byla stavebně hotová již v říjnu 1932. Kino se otevřelo v sobotu 29. října 1932, jeho provoz zahájila projekce německého filmu Johann Strauss a představení se ten den opakovalo dokonce třikrát. Zástupce starosty Reinhard Pribsch toho dne prohlásil stavební část za ukončenou. Do konce roku se montovaly technologie a nábytek. Budova měla velmi moderní systémy elektroinstalace, vzduchotechniky, ozvučení i vytápění a ohřevu teplé vody.

Kdy se do nové radnice začali stěhovat úředníci a kdo byl jejich šéfem, tedy tehdejším tajemníkem?

Ředitelem úřadu byl v době dokončení radnice JUDr. Karl Utischill, který také s kolegy stavebními řediteli na průběh stavby dohlížel. Jednotlivá oddělení osídlovala kanceláře krátce, stačily jim tři dny, 5.–7. ledna 1933. A už na konci ledna se na radnici stala první krádež – neznámý pachatel odcizil mikrofon v ceně 600 Kč.

Foto NPÚ – ÚOP v Liberci

První schůze městských zastupitelů v novém velkém sále byla 10. února 1933. Jaké bylo složení tehdejšího zastupitelstva?

Ano, datum lze také vnímat jako symbolické předání radnice nejvyššímu orgánu městské správy. Zastupitelstvo mělo 42 členů a bylo zvolené na období 1931–1934. Starostou byl Dr. h.c. Karl Richard Fischer z Německé národní strany, jeho zástupci pak učitel Reinhard Pribsch z německé národně socialistické strany dělnické a Gustav Neumann z Německé národní strany. V zastupitelstvu bylo tehdy celkem devět stran, vedle německých nacionalů zde byli i živnostníci, křesťanští sociálové, sociální demokrati, komunisté a dvě české strany. Jedině u komunistů byli zastupitelé jak německého, tak českého původu. Ze známých zastupitelů lze zmínit vedle starosty Fischera nebo člena německé živnostenské strany, tiskaře a pozdějšího starostu Gustava Petrovského, například i českého hoteliéra Miloslava Skrhu (provozoval současný hotel Diana v ulici 5. května), knihkupce Josefa Floriana nebo dělníka Roberta Koumara, který stál v čele města v letech 1946–48. Pozoruhodné bylo, že řada německých zastupitelů měla česká jména, například německý nacional

Max Woperschalek nebo sociální demokrat Hermann Hladik, vedle člena německé živnostenské strany se jménem Petrovsky byl v zastupitelstvu i jeho kolega Emil Novotny.

Co bylo náplní první jednání?

Tak předně zástupce starosty Pribsch poděkoval starostovi Fischerovi za to, že celých deset let prosazoval stavbu nové radnice. Na jednání se pak řešila řada záležitostí spojených s vysokou nezaměstnaností. Městský radní, komunista Robert Koumar, kritizoval postup policie, která zakázala hladový pochod nezaměstnaných do města, a požadoval, aby se proti postupu vymezili. Jiný komunistický zástupitel, Hartig, zase neúspěšně požadoval, aby městské orgány vyslyšely žádosti nezaměstnaných bydlících v městských domech o odložení plateb za elektřinu. Zastupitelstvo také schválilo změnu tržního řádu, podle něhož se týdenní trhy v Jablonci konaly v zimním období od 7.00 do 13.00 a po zbytek roku již od šesti hodin ráno. Pokud nákupy na trzích činili ve velkém místní obchodníci, měli právo přednosti, cizí mohli nakupovat až po 11 hodině to, co na ně zbylo. Zastupitelstvo se věnovalo i opravám staré radnice, která měla být přeměněná na knihovnu. Pan Josef Linke žádal o bezplatnou výpůjčku části budovy v přízemí pro svoji provozovnu na dobu pěti let s tím, že zde provede řadu stavebních úprav na své náklady. Bouřlivá diskuse se vedla o zdvojnásobení místní daně z alkoholu, u piva se měla zvýšit z deseti na dvacetihalěr z litru.

V průběhu 90 let prošla budova několika, naštěstí jen málo zásadními změnami.

Co dalšího by si zasloužila?

Velkou výzvou je dokončit dílo našich českých i německých předchůdců. Uzavřít obnovu radnice v původním duchu včetně možné instalace sochy Skláře, která existuje pouze v podobě modelu. Autorem je sochař Jost Prietsch, jenž použil jako předlohu jednoho ze sklářů z hutě v Polubném. Domnívám se, že by to bylo správné, vždyť to bylo právě sklářství, které dalo Jablonci kdysi městské sebevědomí a zdroje ke stavbě nové radnice.

/ text a historická foto: Jablonecký měsíčník

liberec

 # Liberecká Oblastní galerie slaví 70 let. Zahrne návštěvníky výběrem novinek i historie

Projekty, které odrážejí aktuální trendy a věnují se důležitým tématům představí během roku 2023 Oblastní galerie Liberec. Neopomene však ani umělce spjaté s regionem a osobnosti výtvarné scény s celorepublikovým i nadnárodním dosahem.

„Letošní rok je rokem významných výročí ‚kulturní křižovatky‘ na Masarykově třídě. Severočeské muzeum slaví sto padesát let a Oblastní galerie Lázně sedmdesát let. Galerie má pro návštěvníky připraven velmi lákavý program

a věřím, že toho milovníci umění využijí,“ uvedla krajská radní Květa Vinklátová.

Oblastní galerie Liberec klade ve své výstavní činnosti důraz na umění z regionu, současné a moderní umění a prezentaci sbírkového fondu. Plánované výstavy představí významné umělce spjaté s regionem, jakými jsou Jaroslav Klápště, Petra Švecová a Libuše Pražáková. Výstava Petry Švecové *V zahradě a o kus dál* proběhne v termínu 10. února – 30. dubna.

Další skupina výstav se věnuje uměleckým hnutím z počátku 20. století, která bude galerie prezentovat převážně na základě svých sbírek — *Spiritismus*, *Fenomén Periferie*, *Oblastní galerie Liberec v letu let* a výstava Jaro Berana.

Vedle českého současného umění, které tento rok zastupují tradiční Intervence laureátů Ceny Jindřicha Chalupického a velkolepá výstava Pasty Onera v Bazénové hale, představí galerie také zahraniční scénu současného umění tvorbou Camerona Tauschke nebo českého malíře působícího v zahraničí Jana Uranta. Během roku také galerie připomíná významná výročí Díly měsíce, letos upozorní na sté výročí narození výtvarníka Jaroslava Klápště.

Výstava Camerona Tauschkeho začne už 10. února.

Cameron Tauschke: Valleys of the heart (výřez)

„Kurátorská koncepce je ve výběru projektů velmi pestrá a snaží se o zvyšování zastoupení žen - umělkyní ve svém programu a dosažení genderové vyváženosti,“ uvádí šéfkurátorka Johana Kabíčková. Toto tvrzení dokládá mimo jiné i zařazením výstavy *Ženy a technologie v umění*.

„Autoři výstav usilují o kritický pohled na určité téma a přinášejí tak nové zajímavé vhledy a úhly pohledu,“ dodala.

V rámci kurátorských koncepcí jsou vytvářeny projekty přímo na míru galerie zejména z důvodu její jedinečné architektury a specifických prostorových možností.

„Celoroční výstavní činnost galerie přináší místním občanům atraktivní a aktuální podněty pro opětovnou návštěvu galerie, pro návštěvníky regionu vytváří obraz vizuální, umělecké i historické identity místa,“ dodala Květa Vinklátová.

Výstavou Oblastní galerie Liberec v letu let připomene galerie výročí sedmdesáti let od svého založení a představí průřez svých akvizic získaných od svých úplných začátků až po současnost. Každou dekádu působení bude reprezentovat výběr několika zakoupených děl z daného období. Návštěvníci uvidí vývoj galerie v nevšedním pojetí, doplněný o ukázky z recenzí a reakce společnosti na dobovou výstavní akviziční politiku galerie.

/ Jan Mikulička

Fakultu umění a architektury TUL Jan Stolín povede od 1. února 2023 po následující čtyři roky docent Jan Stolín (*1966 ve Svitavách*).

Umělec a kurátor Jan Stolín působí na zmíněné fakultě od roku 1998.

V současné době je garantem studijního programu Výtvarné umění – Tvorba ve veřejném prostoru a vede Katedru umění. V průběhu svého působení na FUA byl vedoucím katedry Environmental Designu a vedl také ateliér na Katedře architektury. V roce 2012 získal habilitaci na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě s tématem *Památník, jako interaktivní bod v městské krajině*.

Je jedním ze zakladatelů galerie *Die Aktualität des Schönen...* v Liberci, kurátorsky spolupracuje s Oblastní galerií Liberec a je uměleckým vedoucím *Cube x Cube Gallery*. Umělecká tvorba Jana Stolína se zaměřuje na reinterpetaci prostoru.

Ve své tvorbě využívá technické prvky, které kombinuje se světlem, zvukem a digitálním obrazem. Mezi nejvýraznější realizace patří Památník bojovníkům a obětem za svobodu vlasti v Liberci, Památník šoa v Liberci a neviditelný památník Sto SMS pro Liberec. V roce 2001 získal *Čestné uznání Grand prix Obce architektů*. Často spolupracuje se svým bratrem, architektem Petrem Stolínem. V letech 1980-1983 se Stolín připravoval na pražské Škole uměleckých řemesel (obor keramika), následně se v letech 1983-1986 vzdělával v Bratislavě na Střední škole uměleckého přemyslu a v letech 1986-1992 absolvoval VŠUP v Praze.

 # Módní středověká romantika aneb záhadný rytíř na nádvoří Severočeského muzea

Mohutného vápencového reliéfu s postavou rytíře v pozdně gotické zbroji si nelze nepovšimnout přinahlédnutí na nádvoří hlavní budovy Severočeského muzea v Liberci, zvané rajska zahrádka.

Jedná se o kopii náhrobní desky, jejíž originál se nalézá v katedrále Nanebevzetí Panny Marie v italském Bolzanu u hrobu hraběte Wilhelma III von Henneberg-Schleusingen. Tento německý rytíř zemřel v květnu 1488 v nedalekém Salurnu při návratu z poutní cesty do Říma a k svému věčnému spánku se uložil v tehdejší farním kostele v Bolzanu. Rytířův náhrobek zhotovil sochař Erasmus Forster roku 1490 a v kostele byl osazen až o pět let později. Reliéf v životní velikosti vyniká bohatou heraldickou symbolikou a detailně propracovaným brněním.

„V našich muzeích je řada sbírkových předmětů, které vyvolávají otázky návštěvníků. Zvědavému návštěvníkovi často nestačí popiska u exponátů a hledá další informace. Naši odborníci z muzeí mají hluboké odborné znalosti a jsou schopni poskytnout detailní informace. Například právě k postavě rytíře v rajske zahrádce,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Proč byla kopie náhrobku dodatečně osazena zrovna na muzejní nádvoří v Liberci? Zřejmě se jednalo o místní romantickou touhu po vyvolání středověké atmosféry v některém z muzejních zákoutí. Středověký šlechtic Wilhelm III von Henneberg-Schleusingen se tak do Liberce zatoulal z čistě estetických a kulturně historických důvodů pozdního historismu na počátku 20. století, protože starší historická vazba zde neexistuje. Rodokmen franckých hrabat a zdobný Wilhelmův náhrobek

zřejmě natolik uhranul některou z důležitých osobností Severočeského muzea, že kolem roku 1904 zadal zhotovení jeho přesné kopie, kterou následně nechal

osadit do nádvorní zdi muzea. Autory kopie jsou tyrolští sochaři Andreas Kompatscher (1864 - 1939) a Arthur Winder (1873 - 1963), podle jejichž návrhů vznikla řada pomníků a soch na území bývalého Rakousko-Uherska a jeho nástupnických států.

Po celé 19. století bylo téma středověkého rytířstva v Evropě včetně kultury českých Němců velmi oblíbené, takže není divu, že tato móda se projevila i v nové budově prvního uměleckoprůmyslového muzea v českých zemích. Rovněž vrchol liberecké radnice v roce 1891 ozdobil bájný ochránce města zvaný Roland. Metznerova socha Rüdigerera von Bechelaren, jedné z bájných postav středověké Písně o Nibelunzích, se v Jablonci nad Nisou instalovala dokonce až v roce 1923. Romantické snění o středověkých rytířích totiž neskončilo kdesi v zákopech 1. světové války, ale žije stále dál i v 21. století v mnoha nových i starších podobách.

/ Jan Mikulička

liberecký kraj

 # Historickým městem roku 2022 Libereckého kraje byl zvolen Jablonec nad Nisou

V letošním roce soupeřila pětice měst z Libereckého kraje o vstup do celostátního kola soutěže historických měst o Cenu za přípravu a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón za rok 2022. Krajským vítězem v soutěži o titul Historické město roku 2022 se stalo město Jablonec nad Nisou.

Druhé místo obsadil Nový Bor, který postoupil do celostátního kola v roce 2019. Třetí příčku získala Lomnice nad Popelkou, loňský vítěz krajského kola. V těsném bodovém rozdílu se na další místo dostalo město Turnov a pátou příčku obsadila Jilemnice, vítěz titulu Historické město roku 2012.

Porotní komise (složená ze zástupců Ministerstva pro místní rozvoj, krajského garanta Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska a Národního památkového ústavu – územního odborného pracoviště v Liberci) vybrala na konci ledna 2023 krajského vítěze, kterého tak poslala jako zástupce Libereckého kraje do celostátního finále.

Město Jablonec nad Nisou získalo finanční odměnu a pamětní list.

„Příkladná je práce města se soukromým a veřejně prospěšným sektorem, například s církví a Sokolem. Zároveň je v následujícím období připraveno množství projektů na rekonstrukci památek a jejich využití, a to jak z prostředků města, tak státního rozpočtu,“ za komisi zhodnotil Václav Němec z libereckého Národního památkového ústavu.

Dále to je důraz na detaily při realizacích různých počinů v městské památkové zóně. Hovořit můžeme nejen o stavebních a architektonických detailech, ale

Dům manželů Scheybalových v Jablonci n/N; foto NPÚ – ÚOP v Liberci

důraz je kladen také na propagaci samotného města, jeho památek a především významných osobností.

„V loňském roce se právě velké výročí osobnosti Roberta Hemmricha – místního rodáka a architekta, který Jablonce nad Nisou vtiskl významnou tvář, stalo motivací pro řadu kulturně-vzdělávacích akcí. A nesmíme opomenout ani tzv. Korálkovou cestu, jež vede zejména dětské návštěvníky po významných pamětihodnostech města,“ připomíná zásadní realizace Jablonce nad Nisou Alžběta Sakařová z NPÚ.

„Současně jsou připraveny regulační vyhlášky města týkající se využití veřejného prostoru. Město také aktivně vyhledává vlastníky kulturních

památek pro budoucí rekonstrukci objektů v městské památkové zóně i mimo ní,“ ocenil Václav Němec zájem města o své památky.

/ Národní památkový ústav – ÚOP v Liberci

 # Nová kniha pana Rudolfa Haise O výrobě skla a jeho historii

Tento titul si aktuálně můžete zakoupit ve Sklářském muzeu Nový Bor nebo přímo zakoupit nebo online objednat v Knihkupectví Fryč v Liberci.

Prodejní cena je 396 korun (v muzeu).

Tato obsáhlá kniha byla vydána za finanční podpory České sklářské společnosti, firmy Crystalex, Nadaci Preciosa a Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou.

LIBEREC – Její díla vlastní papež, princ i prezident. Nyní výtvarnice Šindelářová vystavuje na kraji

Výstavu ručně malovaného skla a vitráží výtvarnice Jitky Šindelářové pořádá pod záštitou náměstkyně hejtmana Květy Vinklátové krajský úřad libereckého kraje. Vernisáž expozice je **v pondělí 6. února** v 16 hodin, výstava bude ve vestibulu budovy k vidění do 28. února. Výstava je přístupná o pondělích a středách od 8 do 17, v úterky a čtvrtky od 8 do 17 hodin, o pátcích od 8 do 16 hodin.

Jitka Šindelářová se narodila 4. května 1956 v Kněžičkách u Českého Dubu. O tom, že se chce věnovat výtvarné činnosti, věděla už od mládí.

V roce 1971 nastoupila do sklářské školy v Novém Boru, obor malířka skla. Malování skla se věnuje celý svůj život přesto, že ji mnozí známe jako

návrhářku hraček z výrobního družstva Dubena. Po roce 1989 začala samostatně podnikat v oboru malování skla a výroby vitráží. V této době jí byla velkou oporou rodina, manžel a dva synové. Její práce jsou v soukromých sbírkách v ČR i v zahraničí. Práce z rukou Jitky Šindelářové vlastní

například norský korunní princ Haakon Magnus, papež Benedikt XVI., exprezident Václav Klaus či Zlatý slavík Karel Gott. Šindelářová pracuje posledních jedenáct let v místním Občanském sdružení D.R.A.K., kde své bohaté zkušenosti s výtvarnou činností předává i dalším. V roce 2016 se stala Osobností Českodubska. Své výtvary již dříve prezentovala v Podještědském muzeu.

(Jan Mikulička)

mnichovo hradiště

#

Andrzej Saramonowicz:

TESTOSTERON

... kdo zvedne rukavici a sundá gatě!?

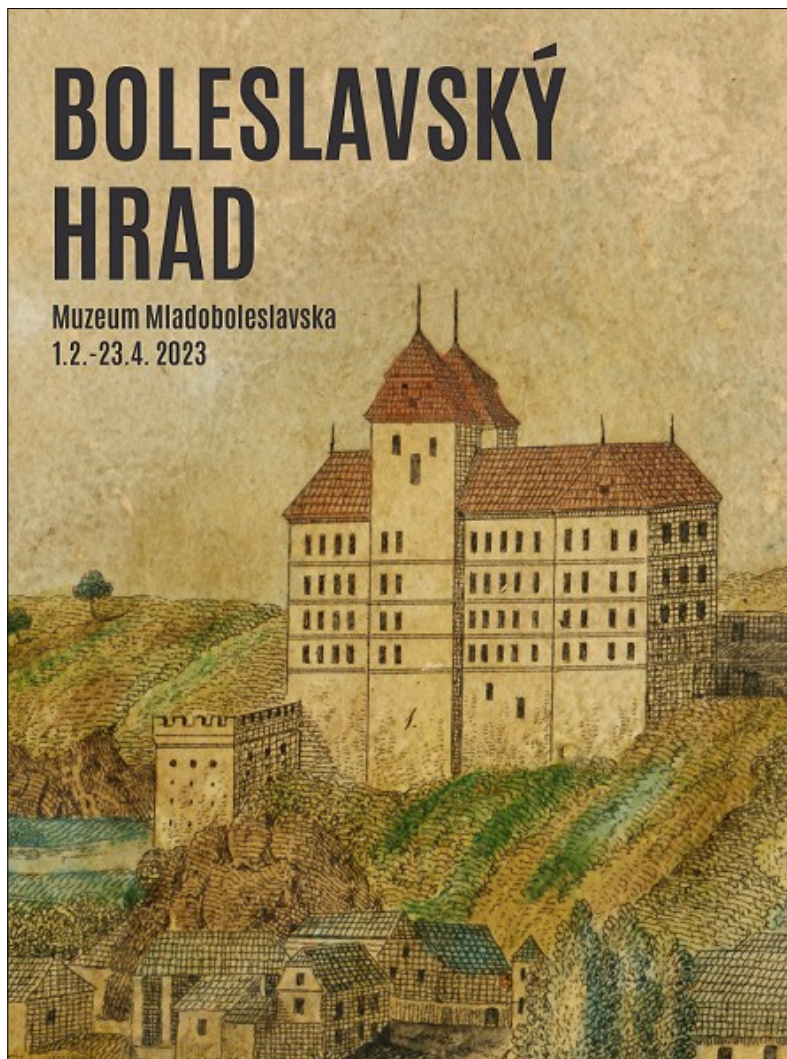
Uvádí DS Tyl Bakov nad Jizerou

9. 2. 2023 / 19:00 / 200 Kč
Městské divadlo Mn. Hradiště

 Rezervace: tel. 607 015 300 / email: divadlo@klubmh.cz / Infocentrum Mn. Hradiště, Masarykovo námí 1145.

#

výtvarno

Zeman v kukani, pes z Buči. Ceny Czech Press Photo jsou rozdány

Ve třech sálech Historické budovy Národního muzea můžete navštívit výstavu 28. ročníku prestižní novinářské soutěže Czech Press Photo.

V letošním ročníku bylo vypsáno osm fotografických kategorií. Soutěžilo 234 fotografek a fotografů z ČR a Slovenska, kteří zaslali přes šest tisíc snímků. Fotografií roku se stal snímek Vojtěcha Dárvíka Máci *Masakr v Buči*. Zachycuje zavražděného obyvatele Buči ležícího na ulici, vedle něj sedí pes.

Snímky z Ukrajiny letošní soutěži podle očekávání dominovaly. Máca se sérií snímků z Ukrajiny zvítězil i v kategorii Aktualita. Jiný obrázek z Buči, který pořídil Gabriel Kuchta z Deníku N, se umístil na třetím místě.

I všechny tři první příčky v kategorii Reportáž patřily událostem z bránící se Ukrajinou. Vyhrál ji volný fotograf Milan Bureš se sérií snímků *Čekání na vlak do bezpečí*, dokumentující ukrajinské uprchlíky.

V kategorii Člověk a životní prostředí si odnesl první místo dokumentarista HZS Královéhradeckého kraje Michal Fanta za sérií fotografií z hašení požáru v Českém Švýcarsku. Získal také cenu čtenářů magazínu *Lidé a Země*.

V kategorii Lidé, o kterých se mluví, vyhrál fotoreportér ČTK Roman Vondrouš se snímkem *Jmenování premiéra*, na kterém je zachycen prezident Zeman při slavnostním aktu na zámku v Lánech ve skleněné kukani.

Kategorii Každodenní život ovládla volná fotografka Jarmila Štuková, kategorii Umění a kultura Lukáš Bíba z *Economie*, nejlepší sportovní snímek podle poroty předvedl Michal Červený a kategorii Portrét vyhrál Petr Josek z agentury AP.

Vítězové a partnerské ceny 28. ročníku Czech Press Photo byli vyhlášeni na slavnostním ceremoniálu v Národním muzeu v úterý 31. ledna. Výstava vítězných snímků je zde k vidění ode dneška do 31. července.

Na velkoformátových fotografiích si můžete prohlédnout nejen vítězné snímky, ale už druhým rokem také práce mladých nadějných fotografek a fotografů ze základních a středních škol, kteří v rámci Czech Press Photo Junior soutěžili ve třech kategoriích.

Odborná mezinárodní porota pracovala ve složení: šéfredaktor fotobanky ČTK Petr Mlch, Evgeniy Maloletka a Mstyslav Chernov, ukrajinští fotografové, kteří pracují pro AP, česká fotografka a dokumentaristka Dana Kyndrová, reportážní fotograf agentury EPA Filip Singer, zástupce maďarského Press Photo Tamás Szigeti a ředitel Panos Pictures Adrian Evans z Velké Británie.

(Národní muzeum v Praze + Czech Press Photo)

Jarní prázdniny v divadle Krakonoš ve Vysokém nad Jizerou

neděle 5. února 2023 od 14:00	Dětský maškarní bál vstupné dobrovolné
úterý 7. února 2023 od 17:00	Čertův švagr - loutková pohádka vstupné dospělí 50,- Kč, děti 40,- Kč, při velkém zájmu hrajeme i od 18:15
čtvrtek 9. února 2023 od 17:00	Posezení s Krakonošem - pásmo poudaček a písniček zdejšího kraje vstupné dobrovolné
pátek 10. února 2023 od 18:00	Videokavárna Promítání filmových dokumentů z archivu divadla. vstupné dobrovolné, otevřeno od 17:30, promítání od 18:00
sobota 11. února 2023 od 20:00	Divadelní maškarní bál vstupné 150,- Kč
úterý 14. února 2023 od 17:00	Čertův švagr - loutková pohádka vstupné dospělí 50,- Kč, děti 40,- Kč, při velkém zájmu hrajeme i od 18:15
čtvrtek 16. února 2023 od 17:00	Posezení s Krakonošem - pásmo poudaček a písniček zdejšího kraje vstupné dobrovolné
pátek 17. února 2023 od 19:30	Zátiší s loutnou Divadelní komedie Jaromíra Břehového vstupné 150,- Kč, předprodej vstupenek v městské knihovně
úterý 21. února 2023 od 17:00	Čertův švagr - loutková pohádka vstupné dospělí 50,- Kč, děti 40,- Kč, při velkém zájmu hrajeme i od 18:15
čtvrtek 23. února 2023 od 17:00	Posezení s Krakonošem - pásmo poudaček a písniček zdejšího kraje vstupné dobrovolné
pátek 24. února 2023 od 18:00	Videokavárna Promítání filmových dokumentů z archivu divadla. vstupné dobrovolné, otevřeno od 17:30, promítání od 18:00
úterý 28. února 2023 od 17:00	Čertův švagr - loutková pohádka vstupné dospělí 50,- Kč, děti 40,- Kč, při velkém zájmu hrajeme i od 18:15

#

Jiří Košťál

a včera vyšlo nové sorry !!!